

Razmišljanja o životu i smrti (Meka)

Hatib: dr. Abdullah ibn Avad el-Džuheni

20. ševal 1446. po Hidžri / 18. april 2025.

Hvala Allahu, Njega hvalimo, od Njega pomoć, oprost i uputu tražimo. Utječemo se Allahu od zla naših duša i naših loših djela. Koga Allah uputi, niko ga ne može zavesti, a koga Allah u zabludi ostavi, niko ga ne može uputiti. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, Koji nema sudruga, i svjedočim da je naš plemeniti poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik.

Allah kaže: "O vjernici, bojte se Allaha onako kako Ga se treba bojati i umirite samo kao muslimani." (Ali Imran, 102)

"O ljudi, bojte se Gospodara svoga, Koji vas od jednog čovjeka stvara, a od njega je i drugu njegovu stvorio, i od njih dvoje mnoge muškarce i žene rasijao. I Allaha se bojte – s imenom Čijim jedni druge molite – i rodbinske veze ne kidajte, jer Allah, zaista, stalno nad vama bdi!" (En-Nisa, 1)

"O vjernici, bojte se Allaha i govorite samo istinu, On će vas za vaša dobra djela nagraditi i grijehе vam vaše oprostiti. A onaj ko se Allahu i Poslaniku Njegovu bude pokoravao – postići će ono što bude želio." (El-Ahzab, 70–71)

Najistinitiji govor je Allahova Knjiga, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Najgore stvari u vjeri su novotarije, a svaka novotarija je zabluda.

Preporučujem sebi i vama bogobožnost, jer ona uzdiže čovjeka do najčasnijih pozicija, čisti njegovu dušu i čini njegovu narav iskrenom i čistom. Mnoge kur'anske naredbe završavaju s podsticanjem na takvaluk – bogobožnost, jer ona čvrsto povezuje osjetila s pokornošću Allahu, i ona je snažan faktor koji sprečava kršenje Allahovih naredbi, i čvrsta veza koja povezuje roba s njegovim Gospodarom, Uzvišenim.

O ljudi! Ovaj dunjaluk ubrzano prolazi, i od njega nije ostalo ništa osim nekoliko “zalogaja”, poput ostatka u posudi, koje njen vlasnik pokušava skupiti. Dunjaluk je kuća iskušenja, u kojoj se vjernik iskušava obiljem i oskudicom, zdravljem i bolešću, bogatstvom i siromaštvom, sumnjama i strastima, a na kraju smrću, koja će svakoga stići.

Allah je obećao veliku nagradu onima koji strpljivo podnose težinu dunjalučkih iskušenja, rekavši: “Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja i živote, i ljetine. A ti obraduj izdržljive, one koji, kada ih kakva nevolja zadesi, samo kažu: ‘Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti!’ Njih čeka oprost od Gospodara njihova i milost; oni su na Pravome putu!” (El-Bekara, 155–157)

I vi, o ljudi, preći ćete iz ovog svijeta u svijet vječnosti. Svakog dana svjedoci smo odlaska naših voljenih – roditelja, djece, braće, prijatelja i komšija. Smrt je istina s kojom će se svaki čovjek suočiti. Allah ju je propisao mladima i starima, bogatima i siromašnima, i ne može je spriječiti ni ugled ni vlast, ni imetak ni pomoćnici, ni tjelesna straža ni utvrde. Da je Allah ikome od Svojih stvorenja dao vječnost, sigurno bi je dao Svojim čestitim vjerovjesnicima i plemenitim poslanicima, a prije svih najodabranijem među njima, i prvaku prvih i potonjih, našem vjerovjesniku i miljeniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, koji je ljude upućivao na Allahov pravi put.

Smrt je neizbježna, nema bijega od nje, i pored dugovječnosti. Doći će do nas, čak i ako smo skriveni u utvrđenim dvorcima, sigurnim tvrđavama ili u dubinama planinskih pećina. Uzvišeni Allah kaže: “Ma gdje bili, stići će vas smrt, pa kad biste bili i u visokim kulama” (En-Nisa, 78); “Reci: ‘Smrt od koje bježite zaista će vas stići. Zatim ćete Onome Koji poznaje i nevidljivi i vidljivi svijet vraćeni biti i On će vas o onome što ste radili obavijestiti’” (El-Džumua, 8).

Zato, pametan čovjek treba razmišljati o svom stanju nakon ovog života, kako će ga smrt zadesiti, u kakvom će stanju njegova duša biti uzeta, i kakav će biti njegov prijem na drugome svijetu. Kakav će biti njegov smještaj, hoće li mu mezar biti džennetska

bašča, s prijatnim društvom, ili će biti džehennemaska jama, sa strašnim društvom? Trebao bi zamisliti taj trenutak koji će svi morati proći, trenutke posljednjeg daha, kada mu tijelo postane ukočeno, jezik zavezan, a oči usmjerene u jednom pravcu. Porodica oko njega plače, djeca ostaju siročad, a imetak ostaje u riznicama, bez mogućnosti da ga ponese sa sobom. Na Sudnjem danu, vrijedno će biti samo ono što je bilo skriveno u srcu: "... na Dan kada neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu srca čista dođe spašen biti" (Eš-Šuara, 88–89).

Ponesite sa sobom najbolja dobra djela, najbolje iskrene riječi i lijepo ponašanje, i pripremite se za neizvjesnu budućnost koja nas sve čeka. Pripremite se za put kojim ćete neminovno proći. Probudite se iz sna nemara, oslobodite se nepažnje i požurite ka uzrocima Allahovog zadovoljstva prije nego što postanu nedostupni. Dajte svojoj ahiretskoj kući njeno pravo kao vječnoj kući i boravištu, a svojoj dunjalučkoj kući njeno pravo kao prolaznoj stazi prema ahiretu.

Prisjetite se kuće samoće i izdvojenosti, kuće zemlje i crva, kuće osame i tjeskobe. Nemojte zanemariti ove realnosti niti se izgubiti u dunjalučkim užicima i okupljanjima. Obratite se Onome Koji upravlja srcima i molite Ga za postojanost. Neka svaki od nas brine o tome da mu smrt dođe dok je u pokornosti Allahu, Uzvišenom. I znajte da dobra završnica dolazi samo onima čije su nutrine bile ispravne, jer trenutak smrti nije moguće odglumiti.

Molimo Allaha da podari da naša posljednja djela budu najbolja, da nam najljepši dan bude dan susreta s Njim, i da budemo od onih kojima je ukazao Svoju milost, u Svojim džennetima i Svojim blizini.

Bojte se Allaha, pokajte se Njemu i ne dopustite da vam dunjaluk postane najveća briga i krajnji cilj. Budite oprezni, i nadajte se nagradi zbog svojih umrlih, djece, rodbine i prijatelja. Znajte da su oni otišli onome što su pripremili, i sada su u okrilju milosti Najmilostivijeg, i oni su riznica kod Allaha za onoga ko se bude nadao Njegovoj nagradi i strpio se na gorčini sudbine. Tješite jedni druge onako kako je propisano u islamu, a ne onako kako to rade pagani. Požurite s dobrim djelima, kako biste postigli Allahovu milost i kabul kod Njega. Iskoristite svoje zdravlje prije

bolesti, svoju mladost prije starosti, slobodno vrijeme prije zauzetosti, i svoj život prije smrti.

Povežite se sa svojim Gospodarom učestalim spominjanjem Njegovog imena i zahvalnošću, kao i davanjem sadake, jer time ćete biti opskrbljeni, osnaženi i podržani. Mudra osoba je ona koja obračunava svoju dušu, ispravlja svoje greške dobrim djelima, i priprema se za ono što dolazi nakon smrti. A slab je onaj ko slijedi svoje strasti, a zatim se samo prepušta željama i očekivanjima od Allaha.

Donosite salavate i selame na donosica radosnih vijesti i opomene, i svjetiljku koja blista, poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, to vam je naredba od Allaha, Koji je rekao: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

